75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 175. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 21-го ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1968 No. 175. VOL. LXXV

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 20 вересня 1968

В АМЕРИЦІ

ГОЛОВНИЙ ПРОКУРАТОР І ДИРЕКТОР ЕФБІАЙ розходяться щодо оцінки дій поліції під час демонстрацій у Шикаго. Головний прокуратор Ремсі Кларк зізнавав перед Президентською Комісією в справі вуличних заворушень і сказав, що надужиття своєї влади поліцією є найнебезпечнішим родом насильства, бо коли поліція порушує закони, то хто буде виступати в обороні законів. Перед цією ж Комісією зізнав | директор Федеральної Інвестиґації Дж. Едгар Гувер, який твердив, що поліція під час демонстрації у Шикаго була спровокована до того, що мусіла силою розганяти демонстрантів, яка пляново старалася розігнати Демократичну Конвенцію, щоб вона не могла виконати свого конституційного завдання — найменувати кандидата на президента.

КОНҐРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРИЗНАЧИЛА на Крайову Аеронавтичну і Космічну Адміністрацію 4 більйони дол., а для Ветеранської Адміністрації 6.97 більйона дол. Ця сама спільна Конференція схвалила на програму так званих взірцевих міст тільки 625 мільйонів, хоч президент Джансон домагався на цю ціль одного більйона долярів. На допомогу незаможним старшим особам на заплачення комірного в нових мешканевих одиницях Конференція схвалила тільки 30 мільйонів дол., а Уряд президента Джансона домагався на цю програму 75 мільйонів дол. На програму відбудови міст призначено 750 мільйонів, на 550 мільйонів менше від запропонованої Урядом суми.

ЗСА В ЛИПНІ ЦЬОГО РОКУ ПРОДАЛИ ЗОЛОТА на суму 9.2 мільйона, а купили за 59.6 мільйона, як про це звітує Департамент Торгівлі. У звіті не говориться про це, скільки в повищій сумі було монетарного, а скільки промислового золота. Таким чином в липні ц. р. запаси золота в цій країні навіть збільшилися і становили 10.4 більйона долярів. Найбільше золота продала в липні Канада, бо аж 56.5 більйона. ЗСА мусіли в минулому році продати велику скількість золота у зв'язку з атакою міжнародних спекулянтів на англійську валюту. ЗСА мусять за доляри продавати золото — 35 дол. за одну унцію.

ДЕМОКРАТИЧНИЙ КАНДИДАТ НА ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА Едмунд С. Москі, промовляючи в Сан Франсіско, заявив, що виборці домагаються зміни у Вашингтоні, і вони мають слушність. Пізніше Москі старався доказати, що нововибраний демократичний президент Гюберт Г. Гомфрі буде тією зміною, за якою тужать виборці. Першою важливою зміною, яку принесе Гомфрі, буде закінчення війни у В'єтнамі за допомогою переговорів. Щоб дійти до переговорів, заявив Москі, треба буде зробити концесії комуністам, це зробиться з деяким риском, але цей риск потрібний, так як потрібний був риск, коли ми починали війну. Припинення бомбування Північного В'єтнаму є добрем пляном, якщо буде деяка очевидність, що Ганой почне серйозні переговори.

У СВІТІ

АВСТРІЙСЬКИЙ КАНЦЛЕР ЙОЗЕФ КЛЯВС ЗАПЕВНЯВ парлямент, що Ялтинський договір не мав ніяких постанов, шкідливих для Австрії та що Австрія зберігатиме надалі стару невтральність, згідно з т. зв. державним договором з 1955 року. Австрійці лякаються, що Совєти, окупувавши Чехо - Словаччину, захоплять знову східню частину Австрії і спонукають цим західні держави окупувати західню Австрію, внаслідку чого вона буде знову поділена і позбавлена своєї суверенности.

В ІЗРАЇЛІ ПОКЛИКАНО до життя окрему Комісію для військового управління окупованих арабських земель. Загально вважають, що ця постанова уряду є обмеженням впливу військового міністра Моше Даяна на всі справи, пов'язані з адміністрацією недавніх арабських територій.

ЗЯТЬ ГОЛОВИ ЕСПАНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ ПЕРЕВІВ перше в Еспанії перещеплення серця. Зять генераліссімуса Франсіска Франка, д-р Крістобаль Мартінез Бордуі, перевів, в асисті цілого гурту лікарів, перещеплення серця 44-річному робітникові. Пацієнт, Хуан Родріґез Ґрілле, почувався безпосередньо після операції, добре.

НАД ПРОТОКОЮ КАТТЕҐАТ БІЛЯ ДАНІЇ РОЗБИВСЯ вже 87-ий з черги західньо - німецький бомбовик американського типу „Старфайтер". Данський гелікоптер врятував тіло вбитого пільота. Довга черга катастроф отих, доставлених Західній Німеччині американських бомбовиків, стала причиною великого стривоження і невдоволення в німецьких військових колах та у всьому німецькому громадянстві.

ЄГИПЕТСЬКИЙ УРЯД ЗАПРОСИВ колишнього американського амбасадора в Каїро, Лушіюса Баттла, на церемонію відкриття так званих нубійських пам'ятників на новому місці. Хоча між ЗСА і Єгиптом зірвані дипломатичні взаємини, проте З'єднані Стейти допомогли великою сумою грошей, зібраних приватним шляхом, для врятування тих пам'ятників, що їм погрожував загин внаслідку побудови Асванської греблі. Баттл, який є асистентом державного секретаря для близько - східніх справ, але в жовтні цього року переходить в стан спочинку внаслідку свого віку, переведе нараду з єгипетським міністром закордонних справ Махмудом Рідом.

ДО ВАЖКО ХВОРОГО ПОРТУГАЛЬСЬКОГО ПРЕМ'ЄРА ПРИБУВ з Америки світової слави невролог д-р Юстон Мерріт. Він висловився дуже похвально про переведену португальськими лікарями операцію — сціпу крови в голові — та про опіку, якою користується недужий і висловив думку, що не є виключене, що 79-літній Антоніо де Олівейра Салязар житиме ще довший час. Салязар дістав уже після тієї неначе успішної операції вилив крови в мозку і є наполовину спаралізований, непритомний.

ВІЙСЬКО ЦЕНТРАЛЬНОГО УРЯДУ НІҐЕРІЇ НАСТУПАЄ проти останнього міста, яке ще є в руках Республіки Біяфри, себто колишньої ніґерської провінції. Після того, як в руки центрального війська впало місто Оверрі, біяфрійці створили ще оборонну лінію перед Унуаґісю. Уряд Біяфри надіслав до Женеви депешу зі скаргою, що літаки центрального уряду Ніґерії скинули бомби на базар в місті Отуоха Аґулері, при чому згинуло 510 осіб і коло 1.000 було ранених.

ФІЛІППІНИ ПРИЙНЯЛИ ЗАКОН, який формально визнає провінцію Сабаг на острові Борнео за частину Філіппін. Сабаг належить до Маляйзії і на цьому тлі прийшло до конфлікту між тими двома антикомуністичними тихоокеанськими державами. Однак, Філіппіни підкреслили, що вони думають про мирну розв'язку цієї проблеми і відмовляються від збройної дії.

Палата схвалила на допомогу закордонові $1,6 більйона

Вашинґтон. — 19-го вересня Палата Репрезентантів більшістю 173-ох до 139-ох голосів схвалила на допомогу закордонним країнам тільки $1.6 більйона, на 45 відсотків менше, як домагався Уряд през. Джансона, який вніс був законопроєкт про допомогу закордонові у висоті $2.9 більйона. Голова агенції, яка займається допомогою закордонним державам, це значить Агенції Міжнародного Розвитку Вілліям С. Год назвав рішення Палати „відступом від відповідальности". Він згадав, що ця сама Палата перед полуднем цього самого дня признала була на допомогу закордонові суму $1.97 більйона, схвалюючи висоту цієї допомоги і пізніше в законі про видаткування на допомогу закордонові зменшила цю суму до $1.6 більйона. Год казав, що минулого року далеко бідніші країни дали більший відсоток на допомогу нерозвиненим державам із свого річного прибутку, як цього року хоче дати на цю ціль найбагатша країна в світі — ЗСА. Президент Джансон обіцяв минулого року збільшити допомогу для Союзу для Поступу в Латинській Америці, а тепер Конгрес перекреслив цю обіцянку Президента.

Ніксон обіцяє скласти свій кабінет не тільки з республіканців, але із демократів та незалежних

Ню Йорк. — Республіканський кандидат на президента Ричард М. Ніксон заявив в радієвій промові, що він буде прислуховуватися і до тих голосів, які розходяться з його поглядами, та що буде організувати свій уряд на дуже широкій базі, покликуючи до нього і демократів та незалежних щоб мати „правдивий фермент ідей". На співробітників він плянує покликати фахівців, людей із академічної громади, з бизнесу та різних професій. Ніксон сказав в цій своїй промові, в якій він говорив про свою концепцію президентури, що ані Державний Департамент ані Департамент Оборони не мають монополю на всю мудрість. „Мусимо прислуховуватися і до голосів тих, які з нами не погоджуються не тільки тому, що критику треба вислухати, але і тому, що критики часто висловлюють те, що заслуговує на це, щоб його вислухати". Президент, казав Ніксон, не сміє ізолювати себе від великого інтелектуального ферменту свого часу.

Секретар здоров'я Коген плянує збільшити пенсії соціяльного забезпечення

Ню Йорк. — Секретар здоров'я, освіти і добродійности Вілбур Дж. Коген, промовляючи на прийнятті Ради Золотого Перстня Старших Громадян в готелі Коммодор до 1,000 присутніх, заявив, що треба б збільшити на 50 відсотків пенсії соціяльного забезпечення, з найнижча пенсія мала б виносити 100 дол., бо теперішня найменша пенсія в сумі 50 дол. рішуче не вистачає на життя. Теперішні низькі пенсії соціяльного забезпечення є причиною цього, що коло 8 мільйонів пенсіонерів і пенсіонерок соціяльного забезпечення живуть в убожестві. Збільшення пенсій повинно відбуватися двоступнево. Вже найближчий Конґрес повинен збільшити пенсії принаймні на 15 відсотків, а найнижчу пенсію в сумі 55 дол. піднести до 70 дол. для однієї особи. Для подружжя до 105 дол. Коген заявив, що треба б поширити медичну опіку на те, щоб ті особи, які довше нездужали могли діставати зворот тих коштів, які вони видають на ліки. Коген повідомив, що з днем 1-го січня 1969 збільшуються кошти пацієнта на лікування в шпиталях на 10 відсотків. Досі пацієнт, що користає з соціяльного забезпечення, за побут в шпиталі платив 40 дол за перших 60 днів лікування, а від 1-го січня має платити 44 дол. За дальший побут в шпиталі платив пацієнт по 10 дол. денно а від 1-го січня платитиме по 11 дол.

В Торонті відбулися похорони сл. п. Ярослава Спольського при масовій участі громадянства

Торонто, Канада. — Останні дні в Торонті проходили під знаком похоронів передчасно померлого сл. п. маґістра Ярослава Спольського. Покійний помер в неділю 15-го вересня ц. р. на 57-му році життя. В понеділок і вівторок 16-го і 17-го вересня ц. р. відбулися в каплиці похоронного заведення Кардинала панахиди, в яких взяло участь коло 2-ох тисяч осіб. Панахиди відправив парох церкви св. Миколая о. д-р Б. Липський при співучасті о. проф. П. Хомина, о. канц. д-ра Р. Даниляка, о. В. Лавришина, о. Ю. Микитина, о. Р. Набережного, о. Г. Онуфрева, о. В. Жолкевича і о. І. Сиротинського. В середу 18-го ц. м. у церкві св. Миколая була відправлена поминальна Служба Божа та Парастас. Відправами проводив парох церкви св. Миколая о. прелат Б. Липський при співучасті інших священиків, виголошуючи прощальну проповідь. Останні похоронні обряди відбулися на цвинтарі Проспект. Відправою на цвинтарі проводив о. проф. П. Хомин. Проповідь виголосив о. І. Сиротинський. Від громадянства прощали Покійного ред. О. Матла та д-р Ярослав Падох. Ред. Матла прощав Покійного від усіх складових організацій Визвольного Фронту, від КУК — Відділу в Торонті, від Крайової Екзекутиви УНО, від Товариства Канадійських Професіоналістів і Підприємців, якого містоголовою був Покійний, від Патронату Осередку НТШ в Сарселі в Канаді ,від Об'єднання Українських Правників та від фірми продажу нерухомостей Р. Чолкан і Ска, якої співосновником, співласником і віце-президентом був Покійний мґр Я. Спольський. Також прощав Покійного від Канадійської Консервативної Партії та від шкільних приятелів, друзів та знайомих. Д-р Ярослав Падох прощав Покійного від Крайових Пластових Старшин в Канаді і ЗСА і від Загону „Червона Калина". Об'єднання Старших Пластунів та сеньйорів, до якого від наймолодших літ свого життя належав Покійний та від громадян Стрийської Землі, з якої Покійний походив. Після похоронів син Покійного, Юрій, подякував Священству за відправи, а громадянству за участь у похоронах і співчуття. Покійний залишив по собі в смутку дружину Марію, сина Юрія, капітана канадійського летунства, доньку Христину, яка відбуває вищі студії для осягнення докторського ступеня на Єйлському Університеті та молодшого сина Мирона, який закінчує середню школу.

Міністер закордонних справ ЧССР Гаєк зрезиґнував на вимогу Москви

Прага. — Чехословацький уряд прийняв у четвер 19 вересня ц. р. під тиском Москви резиґнацію дотеперішнього міністра закордонних справ Іжі Гаєка. Президент Свобода найменував міністром закордонних справ прем'єра Ольдріха Черніка, який виконуватиме ці функції в додатку до своїх інших обов'язків. Д-р Гаєк вернувся до Чехо-Словаччини десять днів тому з Београду в Юґославії, де він перебував від початку серпня цього року і звідки виїздив до Ню Йорку для участи в надзвичайній сесії Ради Безпеки ОН, скликаній в справі совєтської інвазії на Чехо-Словаччину. Усунення його з посту міністра закордонних справ вимагали Совєти під час переговорів із Свободою і Дубчеком у Москві, як також і совєтська преса, яка безупину атакувала Гаєка, як нібито ґітлерівського колябоpанта. Востаннє спеціяльний намісник Москви для Чехословаччини Кузнєцов заявив, що обвинувачення проти Гаєка в коляборанстві з німецькими нацистами були викликані непорозумінням, протеж Гаєка мусіли усунути .Гаєк найменований міністром закордонних справ у квітні цього року, був одним із провідників демократизації ЧССР. Крім Гаєка, були усунені досі під тиском Москви заступник прем'єра Ота Шік, міністер внутрішніх справ Йозеф Павель, провідник Народного Фронту Франтішек Кріґель, керівник чехословацької телевізії Іжі Пелікан і керівник Радіо Зденек Єйзлар. Водночас із цим повідомляють із Праги, що совєтська окупаційна влада далі встряває у внутрішні справи Чехо-Словаччини, стосуючи збройну силу проти тих чехословацьких газет, які дозволяють собі на незалежну оцінку подій і ситуації в ЧССР. У Зволені на Словаччині совєтські вояки окупували у вівторок 17 вересня видавництво газети „Вперед". Перед тим були окуповані совєтами видавництва і друкарні газет „Нова Свобода" в Остраві, північна Моравія і „Смер" в Банській Бистриці, північна Словаччина.

У Тант передбачає загострення холодної війни

Ню Йорк, Об'єднані Нації. — Промовляючи на прийнятті, влаштованім на пошану колишнього генерального секретаря ОН Даґа Гамершилда, теперішній генеральний секретар ОН У Тант заявив, що він передбачає віднову холодної війни, спричинену совєтською окупацією Чехо-Словаччини. Окупація ЧССР, на думку У Танта ,привела до загострення взаємин між ЗСА й СССР і сьогодні потрібно якоїсь третьої впливової рішучої сили, яка могла б бути голосом „свідомости людства" і яка була б в стані вимагати від всіх членів ОН, щоб вони придержувались постанов і рішень цієї міжнародної організації. Розвиток подій у Чехо-Словаччині У Тант назвав тяжким ударом для засад міжнародного ладу і моральности, встановлених в Хартії ОН. Совєтська інвазія спричинила за словами У Танта неспокій і непевність в усьому світі. Говорячи про події в Чехо-Словаччині ,У Тант не вжив ні разу терміну інвазія чи окупація, але про „стосування сили". Совєтської окупації Чехо-Словаччини він відкрито не засудив, не висловив навіть вимоги, щоб війська СССР та інших держав Варшавського Пакту були виведені з Чехо-Словаччини.

22-ге засідання Паризької конференції про В'єтнам знову невдачне

Париж. — В середу 18 ц. м. відбулося вже 22-ге з черги засідання конференції З'єднаних Стейтів і Північного В'єтнаму, але воно знову закінчилось повною невдачею. Північно - в'єтнамські комуністи повторювали свою основну вимогу, щоб ЗСА „беззастережно" припинили всі налети „й інші ворожі дії" проти Північного В'єтнаму, а з американської сторони знову заявлено, що ЗСА готові зробити це, але мусять знати, що Північний В'єтнам не витягне з нової ситуації для себе воєнних користей і що не будуть наражені на більші втрати американські війська у В'єтнамі. Північно - в'єтнамський речник Хуан Туі змінив тільки трохи стилізацію своєї вимоги, а саме, він відчитав, що припинення американцями бомбардування Північного В'єтнаму та всіх інших ворожих проти нього дій було б „першим кроком на шляху до мирної розв'язки на базі пошанування основних прав в'єтнамського народу". Однак знову же не відомо, що комуністи розуміють під „основними правами" народу, бо ж їм завжди залежить тільки на пануванні комуністичної кліки, а не на добрі будь котрого народу.

Московська „Правда" дедалі гостріше атакує Юґославію

Москва. — Інформуючи щодня про „Становище в ЧССР", „Правда" у своїх повідомленнях постійно твердить, що в Чехо-Словаччині є ще багато „контрреволюціонерів" і що вони далі діють. Крім того, орган ЦК КПСС використовує ті щоденні повідомлення, щоб вибілювати кремлівський уряд і, одночасно, залякувати Румунію та Юґославію, які не у всьому погоджуються з Москвою. Так „Правда" повідомляла, що в червоному Китаї, у приміщенні румунського посольства, Чу Ен-лай виголошував „страшні наклепи на СССР", а присутні йому аплодували... У числі з 17 вересня „Правда" скерувала свій удар по Юґославії: „Звертають на себе увагу повідомлення юґославської преси. Аґенція ТАНЮҐ, деякі газети, а також білґородське радіо стали тими каналами, через які органи буржуазної пропаґанди розповсюджують свої брехливі вигадки у зв'язку із становищем у Чехо-Словаччині. Дійшло то того, що юґославська преса передруковує найбільш злісні антисовєтські вигадки альбанської і китайської преси, — пише „Правда": „Юґославські органи інформації з усіх сил намагаються підштовхувати антисоціялістичні сили в ЧССР, щоб зірвати договір, складений у Москві. Виникає питання: куди ведуть ці дії органів юґославської пропаґанди"? Словесні атаки „Правди" на Румунію, Юґославію, Альбанію, як і на Західню Німеччину — посилюються.

У БРАЗИЛІЇ ЗУСТРІЧАЛИ І ВІТАЛИ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА ЙОСИФА З НАЙВИЩИМИ ПОЧЕСТЯМИ

Кардинал Йосиф Сліпий

Прудентопіль. — Найбільший щоденник у м. Сан-Павло „Естадо де Сан Павло" вмістив 28 серпня довшу інформацію під назвою „Кардинал Сліпий у Бразилії", прикрашуючи її великою фотознімкою. Подаємо в скороченому перекладі: „Вчора прибув з Каракасу, Венесуеля, Кардинал Йосиф Сліпий, Верховний Архиєпископ Української Церкви. Стало живе у Ватикані, був 18 літ на каторзі, звільнений заходами Папи Івана XXIII, Об'єднаних Націй і бразилійської влади. Три місяці в ЗСА. Він відвідує українські спільноти в світі, що начисляють загально два мільйони вірних поза рідним краєм. Відвідав Емінєнцію Кир Якова де Баррос Камару ,ріоського кардинала та привітаний був монсеньором Климентом Приймою. У Ріо, побуде два дні, і згодом поїде до Куритиби, щоб відвідати українські громади та по тижневі виїде до Буенос Айресу. Говорячи про Латинську Америку, сказав наступне: Євхаристійний конґрес в Боґоті був величною маніфестацією католицької віри, невимовного ентузіязму, з двома проповідями. Папа Павло VI намагався церковні та суспільні проблеми Латинської Америки поставити на належне місце. Конференція Єпископів в Меделлін уважає, що причиниться до поглиблення релігійно-суспільних студій, вказуючи на влучні розв'язки.

Кардинал зручно ухилився говорити про суспільні відносини в Латинській Америці, кажучи, що не знає подробиць. Він не може зрозуміти, чому бразилійські власти відмовилися дати візу для Владики Роборецько-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Заповідають Восьму Зустріч членів Організації Оборони Лемківщини

Пассейк, Н. Дж. (нн). — В суботу, 28 вересня й в неділю 29 вересня ц. р. відбудеться тут в Українській Централі З'їзд членів Організації Оборони Лемківщини. Реєстрація учасників З'їзду зачнеться о год. 11-ій рано в суботу. О годиній 2-ій по полудні буде засідання Головної Управи ООЛ й представників відділів, а о год. 7-ій спільна вечеря. Забава, до якої буде грати оркестра „Дніпро", зачнеться о год. 8-ій вечером. Під час забави є передбачені мистецькі виступи. В неділю о год. 10-ій рано члени Організації Оборони Лемківщини візьмуть участь в Богослуженню у церкві св. о. Миколая при вул. Президент. Після відправи наступить посвячення організаційного Прапору, а потім похід до. Української Централі при Гоп евеню. Там буде святочний обід і концерт. В програмі концерту є мистецькі виступи, промова, привіти від осіб і організацій. На зустріч прийдуть члени й приятелі ООЛ з Америки й Канади.

Дарія Гординська-Каранович обрана на президента УМІ

Ню Йорк. — 15 вересня ц. р. Загальний З'їзд Членів Українського Музичного Інституту Америки, Інк., іменував свого дотеперішнього довголітнього президента д-ра Зіновія Лиська почесним президентом УМІ та вибрав Раду Директорів, що складається з двадцятьодного члена та трьохчленну Контрольну Комісію. Ця Рада відбула цього ж дня своє перше засідання, на якому вибрано на президента УМІ проф. Дарію Гординську-Каранович, на віце - президентів професорів Любомира Горницького й Івана Недільського, на секретаря проф. Рафаїла Венке. Крім них, до Президії належать професори: Таїса Богданська і д-р Микола Полевський та скарбник д-р Богдан Каранович.

Крім вичислених в Президії, в Раду Директорів входять професори: Меланія Байлова, Осип Залеський, Галя Клим, Наталія Котович, Ярослав Лабка, Антоніна Лисенко, Галина Мирошниченко - Кузьма, Юрій Оранський, Людмила Полевська, Юрій Цибрівський, Ольга Чипак, Калина Чічка-Андрієнко, Лідія Шавяк і Рожа Шуль. У Контрольну Комісію входять: професори Лідія Бульба, Марія Кривокульська і Богдан Перфецький.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

СУСТА ВІДБУВАЄ СВІЙ ЮВІЛЕЙНИЙ КОНҐРЕС

Філядельфія. — Цієї суботи і неділі, 21 і 22-го вересня, тут у „Ди Варвік — Вашинґтон Рум" при Локуст і 17-ій вулицях відбувається Ювілейний Десятий Конґрес Союзу Українських Студентських Товариств Америки. Крім формальностей та ділових нарад,передбачені на суботу Ювілейний Обід о год. 12:30 та Конґресовий Баль того ж дня о год. 10-ій ввечорі. До участи в Конґресі та в його імпрезах запрошені студенти і старше громадянство.

ВПЕРШЕ В НЮ ЙОРКУ ВИСТАВКА ПРАЦЬ МИКОЛИ ЧУЛАЄВСЬКОГО

Ню Йорк. — Заходами Об'єднання Мистців Українців Америки, ОМУА, у приміщенні Літературно-Мистецького Клюбу на 2-ій авеню, у неділю 22 вересня о 1-ій год. дня вікривається перша в цьому місті індивідуальна виставка малярських і ручних праць Миколи Чулаєвського. Виставка буде відчинена в п'ятниці, суботи й неділі до 6-го жовтня.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ОКСАНИ КЕРЧ

Філядельфія. — Відділ ОЖ ОЧСУ у Філядельфії влаштовує 29 вересня ц. р. о год. 5-ій по полудні в спортовій домівці „Тризуба" літературний вечір Оксани Керч. В програмі: слово про письменницю — проф. д-р Г. Лужницький; мистецьке читання творів — арт. Марія Лисяк і поет Вол. Біляїв. В антракті музичне тріо: Ярко Ласовський, Микола Куліш мол. і Роксоляна Гарасимович.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Незрозуміла політика

Коментатори і в ЗСА і в усьому вільному світі зчудовані й збентежені американською політикою у зв'язку з совєтською агресією проти Чехо - Словаччини і з одвертими погрозами Москви на адресу Західньої Німеччини. Кремлівське Політбюро рішилося на окупацію Чехо-Словаччини, знаючи напевно, що ЗСА не ставитимуть ніяких перешкод, бо речники Державного Департаменту в зв'язку з напруженням відносин між Прагою і Москвою недвозначно підкреслювали, що це — „внутрішня справа" комуністичного бльоку.

7-го липня ц. р. Москва переслала Західній Німеччині ноту, в якій, покликаючись на анахронічні, але формально ще існуючі постанови Потсдамського договору й чартеру Об'єднаних Націй, погрожувала збройною інтервенцією, щоб „протидіяти відродженню мілітаризму та неонацизму". Американський Уряд зволікав аж до вересня ц. р. з заявою, що ЗСА „негайно зареагують" на совєтську аґресію проти Німецької Федеративної Республіки. Західньонімецький президент Курт Кізінґер зараз же після окупації Чехо - Словаччини запропонував перевести конференцію „на вершинах" голів держав - членів Атлантійського Союзу, але зустрівся найперше з негативною поставою президента Джансона. Замість задемонструвати невдоволення Америки совєтською поведінкою таким актом, як припинення ратифікаційної процедури щодо договору проти поширення атомового договору, президент Джансон делеґував спеціяльного секретаря оборони Кларка Кліфорда, щоб той наполягав на окремих сенаторів — ратифікувати той договір. З офіційної американської сторони ні разу не підкреслено і не затавровано факту, що Совєтський Союз зламав той атомовий договір, в якому виразно застережено, що атомові держави не можуть погрожувати силою, ані тим паче стосувати силу супроти неатомових країн. Ані словом ЗСА не запротестували проти використання Москвою створеної нею східньонімецької армії задля інвазії в Чехо-Словаччині, хоч це — яскраве порушення Потсдамського договору. Не використовується того факту, як наявного доказу східньонімецького мілітаризму, у відкиданні закидів Москви на адресу здогадного мілітаризму союзної з Америкою Західньої Німеччини. Ніхто з керівних американських державних мужів не використав теж совєтської інвазії в Чехо-Словаччині для затаврування облудности, з якою большевики таврують американську „аґресію" проти Південного В'єтнаму. А чейже ЗСА перевели збройну інтервенцію у В'єтнамі задля рятування загроженої там державної суверенности і свободи, а Совєти вмаршували до Чехо - Словаччини, щоб здавити там свободу. Президент Джансон рішився також не продавати Ізраїлеві 50 джетових літаків, бо — мовляв — він „сподівається" договоритися з СССР про обмеження достав зброї на Близький Схід. І це після того, як Совєти вже озброїли до зубів Єгипет і Сирію, і після того, як увесь світ знає, що договорюватись з Москвою можна тільки з позицій сили, а не слабости.

Ця американська політика нелогічна і дуже небезпечна з погляду світового миру. Бо коли президент Джансон на підтримання своєї політики у В'єтнамі завжди вживає арґументу, що американська інтервенція там потрібна для збереження світового миру і що „треба ставити межу чужим аґресивним замірам", то певно він сам, Линдон Джансон, і його дорадники здають собі справу з історичних аналогій, що їх пригадує ота остання совєтська аґресія. Перша світова війна розпочалась від ультиматуму Австро-Угорщини маленькій Сербії і вмаршу до неї австрійської армії, — друга світова війна була попереджена інвазією III Райху до Чехо - Словаччини в 1938 році та інвазією до Польщі в 1939 р. І в усіх тих випадках аґресори виходили з фальшивих засновків, що ті аґресії обійдуться їм без кари.

Колюмніст Макс Лернер загадку цієї американської політики з'ясовує так: „Чеська інвазія погасила його (Джансона) пляни щодо вершинної конференції з Косиґіним. Але він все ще плекає мрію, що сяде за стіл з совєтськими лідерами і виступить з драматичним домовленням, наприклад, із третім договором про обмеження системи стратегічного атомового озброєння. Це добра мрія і вона, сама по собі, принесла б Джансонові честь. Але не тоді, коли, тримаючись конвульсійно мрії-фантому, він забуде про дійсність малих країн у небезпеці, з яких кожна віддана демократії..."

Забагато мрій, забагато наївних сподівань, забагато довір'я до фантомів, з яких найбільшим є віра в реальність і вартість співіснування з імперіялістичним аґресором.

Ярослав Бурдядик

ВІД МАНЕВРІВ ДО ІНВАЗІЇ

В американській і закордонній пресі коментатори стверджували, що „Захід був заскочений і здивований блискавично переведеною большевиками окупацією Чехо - Словаччини"..

Нині, після того, як настрої журналістів дещо прохолодились, а світова думка починає освоюватися із доконаним фактом, в пресі щораз частіше можна зустріти різного роду аналізи, що саме спонукало Москву перевести цю окупацію. Американська розвідка від самого початку уважно слідкувала за рухами совєтських військ, що, прикриваючись маневрами, підтяглись систематично на найдогідніші вихідні позиції. Тепер уже відомо, що Москва спішно почала приготовлятися до інвазії, коли переконалась, що всі вжиті нею заходи завернути „розлібералізовану" Чехо - Словаччину на „неосталінсько - брежнєвський курс" не мали успіху.

4-го серпня, за 16 днів перед тим, як збройні сили Варшавського пакту переступили кордони Чехо - Словаччини, американська розвідка розіслала своїм і деяким альянтським головнокомандувачам точні інформації про те, як слід було б зустріти комуністичні збройні сили, коли б вони поширили свої дії поза кордони окупованої ними країни. За два дні перед тим Президент ЗСА одержав точні дані про те, де саме та в якій кількості зосереджено війська Варшавського пакту, і яких можна очікувати дальших операцій.

В інвазії брали участь 8-ма і 20-та совєтські ґвардійські армії, які включали в себе дві змоторизовані східньонімецькі дивізії, 1-ша ґвардійська танкова армія і 24-та летунська тактична армія. Все це було підготоване у Східній Німеччині. В Польщі зосереджено було деякі частини вище згаданих армій із 3-ма тисячами танків і опанцерених возів для перевозу піхоти. Разом із двома польськими дивізіями з Шлезької армії їх підтягнено на віддаль 20-30 миль від чеських кордонів. 3-тя совєтська армія підійшла аж до кордонів Карпатської України, і частину цієї армії перекинено до Мадярщини.

Для замилювання очей головні большевицькі маршові групи були очолені невеликими польськими, східньонімецькими і мадярськими військовими з'єднаннями, а з Болгарії перекинуто курінь парашутистів, які спільно з большевицькими парашутистами обсадили два летовища коло Праги. Совєтське бойове і транспортове летунство зосереджене було головним чином на польських і східньонімецьких летовищах, а їхні резерви — на кордоні України.

Американську розвідку увесь час непокоїло питання — переведуть большевики окупацію Чехо-Словаччини чи обмежаться „пресією", щоб стероризувати чехословацький комуністичний провід.

Радарова система НАТО, слідкуючи увесь час за маневрами, які розтягнулися на повних два місяці, звітувала про те, що деяку кількість бойових літаків з ризиком їх ушкодити перекинено навіть на малі, не пристосовані до них летовища. Згодом виявилася причина: їх мали вжити для охорони гелікоптерів, які перекидувано ночами до кордону і відповідно до терену масковано.

На основі зібраних відомостей Президента ЗДА повідомлено, що на совєтському боці все вказує на те, що Москва таки вирішила перевести окупацію. Розвідка також довідалася, що остаточне рішення в цій справі винесено в Кремлі у вівторок за 3-4 години перед тим, як большевицькі танки переїхали чехословацький кордон.

Тепер у пресі можна подибати дуже гостру критику Пентаґону за те, що його пляни оборони Західньої Европи виразно перестарілі. В НАТО закоренилася, мовляв, ніким не заперечувана думка, що несподіваний напад на котрогось із членів цієї оборонної організації неможливий: його не зможуть перевести большевики так, щоб не зауважено рухів совєтської машинерії.

Щоб підвести значну кількість військ і наладнати їх постачання, — думали в колах НАТО, — потрібно щонайменше два тижні. А такого часу вистачить для того, щоб перекинути „повітряним мостом" відповідне число американських військ для підсилення бойової спроможности держав НАТО.

Блискавична окупація Чехо - Словаччини примусить ввести в організацію НАТО радикальні зміни. Треба також сподіватися, що наступна конференція держав НАТО не обмежиться лише засудженням доконаної окупації, а візьме до уваги найважливіший аспект: на західні кордони „совєтської сфери впливу" підведено нових 14 дивізій, з яких 5 стаціонують у Чехо - Словаччині, на кордоні Західньої Німеччини.

Мабуть, тепер на Заході, а зокрема в ЗСА, вже немає таких наївних людей, які думають, що з Москвою можна домовитися дипломатичною дорогою. І т. зв. „гаряча лінія" безпосереднього зв'язку між Москвою і Вашинґтоном також не поможе до чогось путнього договоритися із Брежнєвим - Косиґіним, політика яких ведеться непередбаченими зиґзаґами.

Кореспондент лондонського „Тайму" пише із Вашинґтону, що у ЗСА знову поглиблюється переконання, що Західню Европу слід ставити в кожному мілітарному розрахунку на першому місці. Наводячи як приклад Чехо - Словаччину, цей журналіст вважає, що всі совєтські сателіти зліквідують у себе комунізм при першій же сприятливій нагоді. І про це завжди повинна пам'ятати Америка, сприяючи творенню такої нагоди! — закінчує свої думки журналіст.

Л. Бук

МАЙБУТНЄ ЗОЛОТА

(4)

Бльокада золота на довшу мету була б сильним ударом по економіці Південно - Африканського Союзу, зокрема тепер, коли народно - господарська ситуація в тій країні не дуже весела: торговельний балянс дефіцитний, інфляція зростає. Сумнівно, чи його уряд схоче порушити добрі економічні і політичні відносини з ЗСА. Недавно він договорився з М. М. Фондом, що буде відпускати частину золота на вільний ринок, а частину до Центральних Банків світу. Кілька тижнів тому продана на вільному ринку частина золота обнизила ціну. Канада і Мехіко відпустили багато свого золота на вільний ринок. Японія під кінець травня продала тонну золота (рік-річно вона відпускає 20 тонн для індустрійних цілей). У висліді ціна на нього почала спадати, спекулянти занепокоїлися, мовляв, Америка виграла змаг, і почали продавати золото.

Великий вплив на ціну золота матиме ратифікація в 1969 році 109 державами-членами М. М. Фонду нової монетарної системи „паперового золота", яку в травні ц. р. затвердила дирекція Фонду, а 15 липня ЗСА перші з усіх держав, ратифікували. Ратифікації вимагає безнастанний ріст міжнародної торгівлі (7% річно), в той час, як продукція і резерви поступово меншають (2% річно).

„Паперове золото" автоматично „здемонетаризує" золото. Яка доля його на майбутнє — невідомо. У всякому разі від половини року зобов'язуюча двояка ціна переходить дуже важку пробу, яка може вирішити про міжнародну вартість доляра. Залежить вона в першій мірі від того, чи ЗСА вспіють упорядкувати своє фінансове положення. У великій мірі залежить вона від Південно - Африканського Союзу: чи буде він продавати золото на вільному ринку, що стабілізує ціну, чи відпускатиме як монетарну резерву до Центральних Банків, що підвищить ціну. Залежить також до певної міри від Франції, чи вона змінить своє становище до нової монетарної системи.

Остання світова монетарна криза вказує, що поправи в скорому часі не буде. Випуск надмірної кількости грошей („повінь грошей") у ЗСА, Британії і Франції підкопує їх вартість. Европейські фінансисти задумуються над тим, чи дійсно доляр „такий цінний, як золото". У деяких державах, як Швайцарія, Бельгія, Німеччина, Голляндія, думають, чи не краще держати в резерві золото, ніж непевні чи й безцінні чужі гроші. Німеччина заміряє піднести вартість своєї марки у відношенні до доляра, як 3 до 1, замість 4 до 1.

Очевидна річ, що від „повені грошей" може потерпіти міжнародна торгівля й інвестиції. Крім того запотребування на міжнародний кредит неймовірно зростають, а запаси Міжнародного Монетарного Фонду — світових резерв золота меншають. Достава світового монетарного золота за 1967 рік обнизилась на 1.5 блн. дол. (2.3%), а запаси — на 3 блн. долярів і становлять тепер 3.4 блн. дол. золота і твердої валюти. Британія вибрала 200% своєї квоти і дальший кредит для неї замкнений. Франція взяла 3/4 блн. золота і більше не дістане, поки не зужиє свого запасу. 62 держави світу на кінець квітня ц. р. мали 37.8 блн. дол. золота, а з кінцем 1967 року — 39.5 більйона.

Останні рішення уряду ЗСА щодо піднесення податків, обмеження туристики і обкроєння бюджету сповільнять на певний час господарчий ріст країни, який триває безперебійно восьмий рік (нечувана річ в історії американської економії), і спричинять у 1969 році малу рецесію. Зате зменшиться інфляційний тиск на доляра, купівельна вартість якого становить тепер 41 цент (вартости 1939 року). Він приверне своє престижеве значення і стане вартісним, як золото, ціна якого згодом устабілізується. Тепер вона на европейських ринках 40 долярів, а в ЗСА — 40.20 дол. за одну унцію (була вже 45.65 дол.,). Передбачають, що вона впаде ще нижче, бо Британія санує свій фунт, Франція боронить франк проти девальвації, Південна Африка економічно примушена відпускати частину свого золота на вільний ринок, а СССР, викривши на Сибіру нові поклади золота, посилює його продукцію, без огляду на кошти видобуття, і починає продавати у вільний світ (за перший квартал ц. р. продано 11 млн. дол.).

Крім того у ЗСА на пропозицію уряду створено концерни, які поборюють зростаючу ціну на золото і безпосередньо впливають на її зниження. Протягом травня-червня 25 концернам видано ліцензію, і число їх далі зростає. Крім того деякі банки купують золото за кордоном (Лондон, Цюріх) і продають його з малим зиском (6.5%). Недавно Економічна Комісія Конґресу запропонувала всім країнам світу вкласти свої резерви золота до диспозиції Міжнародного Монетарного Фонду, дирекція якого під кінець вересня ц. р. вирішить дальшу долю двоякої ціни золота.

Виглядає, що двояка ціна на золото нетривка і сам уряд ЗСА внедовзі (зміна у Білому Домі) зревідує і піднесе його офіційну ціну. Не виключено, що уряд скасує ембарґо, і американці зможуть набувати золото як раніше, перед 1934 роком.

Сама інвестиція грошей у золоті небезпечна і не приносить прибутків, зокрема, коли треба платити вищу ціну (американські багатії держать всього 10% свого майна в золоті). Треба сподіватися, що золото згодом збудеще, зокрема, коли стане „здемонетаризоване", ціна його буде мінятися, як і ціни інших металів на біржах світу, а вкінці може впасти нижче як офіційна ціна.

(Кінець)

Вербують, щоб русифікувати

Періодична совєтська преса останнім часом заповнена закликами, описами, „листами з Далекого Сходу", заохочуваннями, скерованими особливо до української молоді, щоб вона виїздила з України. Газета „Молодь України" з 22 серпня, наприклад, писала про Далекий Схід: „Усе тут є: в лісах — безліч дичини і звірів, у морі і в річках — повно риби, озера — гарячі, цілющі... Є заповідні місця, є й місця, які слід ще обжити. Будуються заводи, зростають міста і промислові селища, через непрохідну тайгу прокладається автострада".

Заохочуючи українців до виїзду, газети інформують, що на Далекому Сході є селища з українськими назвами, а в Казахстані на цілині постали вже нові: „Дніпропетровський" радгосп, „Полтавський", „Одеський", „Київський". Згадувана газета писала: „Знову й знову йдуть на Далекий Схід поїзди з молодими трудівниками. Йдуть туди, де потрібні роботящі руки, молодечий запал і творча наснага. 225 комсомольців — недавніх випускників середніх шкіл — виїхали в цьому році з України на Далекий Схід: з Одеської, Дніпропетровської, Вінницької, Львівської та інших областей".

Щоб заохотити до переселення, держава дає переселенцям безплатний квиток потягом на Сибір чи Казахстан, „видають одноразову грошову допомогу і всіх забезпечують житлом". Про ті „житла" вже не раз були вістки і в московській пресі: люди спочатку мусять розчищати ліс і ставити шатра... Якийсь переселенець М. Плигун з Черкащини писав з Далекого Сходу, з радгоспу „Анновський": „заробляю не менше як 150 рублів на місяць, живу добре", — хоча ціни в тій частині СССР ще вищі на харчі й одяг, ніж в европейській частині імперії.

Посилене вербування молоді з України має на меті її асиміляцію - русифікацію і наладнання господарства в запіллі, там, звідки втікають гуртами від злиднів, малярії і нудьги за рідною стороною.

ЯПОНСЬКИЙ ЛЯЛЬКОВИЙ ТЕАТР У КИЄВІ

Після вистав у Москві, дав кілька вистав у Києві відомий японський театр ляльок „Таро - Дво", яким керує мистець лялькового театру Такую Сеґава, відомий також лівими поглядами. Кілька сотень малих киян побачили народні японські казки, казку-оперу „Солов'їна принцеса", музичне оформлення якої було записане на магнетофонній стрічці. Як писала „Культура і Життя" з 15 вересня, не вражало глядачів те, що в японському театрі водії, зодягнені в чорне, водять ляльки на очах у глядачів. Щасливці, які дістали квитки на вистави, були захоплені ними.

З НАШИХ БУДНІВ

Про значення пам'ятників

Про потребу, вартість і значення пам'ятників визначним історичним постатям на наших вакаційних оселях вже багато написано й надруковано, так що мені не прийдеться багато до цього додавати. Хіба додам лиш два короткі штрихи, кину, сказавши образово, на полотно два яскраві мазки, щоб доповнити цілість картини.

Цей епізодик трапився на Союзівці, розуміється... Неділя. Ранок, чистий, як сльоза, недільний ранок. Голубе небо, святкова тиша в природі, безшелесно стрибають вивірки з сосни на сосну, говірливо щебече птаство в чагарнику коло православної каплички, ніби править Утреню за неприсутнього о. Богдана Желихівського...

Словом — нема-то, як на Союзівці!

І ось вам картина, ніби кадр із кінофільму Волта Дісні. З павільйону „Київ" вийшло, мнучи кулачками очі, дівчатко трьох-чотирьох рочків, чистеньке, гарнесеньке, в синій сукенчині і з широкою білою биндою в ясному льон-волоссі. Таке собі чепурне „татове і мамине дівча", як написав би поет Микола Вінграновський. Либонь, матуся трохи раніше, як звичайно, стягнула доню з ліжечка, щоб причепурити її до церкви, бо дівчатко комизиться, широченько позіхає, щось там лепече само до себе, — і раптом зупиняється, наче вкопане, перед пам'ятником гетьманові Іванові Мазепі, що виростає перед ним своїм струнким постаментом!

Дівчатко хвильку - дві простояло, задравши голівку, задивлене в твір покійного нашого скульптора, Сергія Литвиненка, а там шанобливо підійшло до постаменту, припало навколішки, перехристилось, і, склавши побожно ручки, стало мовити молитву...

— Ех! — прошибло мені через голову, — ех, ви, наші знамениті кінопродюсери і фотографи, Кудиничі - Процики, Грицини-Пежанські, де ж ви тоді, на милість Божу, пропадали, коли татове і мамине дівча так ревно молилося до Івана Мазепи! За такий кадр чи фотознімочку ви напевно здобули б золоту медалю на конкурсі українських екзильних фотографів, — звичайно, якщо б такі конкурси в нас відбувалися, це ж ясно.

В цьому місці треба запримітити, що я тоді мешкав у „Дарниці", котра, як усім відомо, стоїть навпроти павільйону „Київ". Десь так, у тихе надвечір'я, сплило на мене натхнення чи підійшла ідея — написати такий собі недільний етюдик про малу молільницю під пам'ятником Великого Гетьмана. Вікно моєї кімнатки просто таки вперлося в цей монумент... І що ж я побачив, коли глянув на нього з вікна?.. Пам'ятник стояв у порядку, достойно і маєстатично, тільки ж тепер, замість татової і маминої доні, колінкувала біля нього якась бабуся в пенсійному віці і на підмурівку постаменту... сушила гриби.

Ікер

М. Л-а

НАШІ ВЧИТЕЛІ

(1)

З'їзд колишніх учнів і вчителів львівських українських гімназій — головної і філії — вже не за горами. На жаль, дуже мало вчителів лишились між живими, та й не всі ще живі перебувають на цьому континенті. Багатьох доведеться тільки згадати. Така згадка і є ціллю моєї статті. Однак, обмежуся лише тими вчителями, які мене вчили. А був я учнем філії в роках 1925-1933.

35 років минуло від часу, коли покинув я мури гімназії. За той час багато дечого призабулося. Та все таки постараюся якнайдокладніше поритись у своїй пам'яті, щоб пригадати всіх, хто у ній зберігся. Почну від управителів школи.

Директором філії в часі, коли я почав там своє навчання, був Степан Федів — клясичний філолог. (Він звав себе Федев). Директором школи став Степан Федів по смерті Григорія Наливайка — теж клясичного філолога, який помер 1924 року. Степан Федів вів філію до своєї емеритури — до 1926 року. Тоді на становище директора покликано Ярослава Вербицького, який був учителем в польській гімназії у Тарнобжеґу. За спеціяльністю був він істориком.

Ярослав Вербицький був „заточенцем". Так звали за австрійських часів українців, яких влада, що була у Галичині в польських руках, перекидала на службу з українських теренів на польські. В польську частину Галичини, спочатку до Ряшева, попав Ярослав Вербицький ще за Австрії. Причиною перекинення його на польський терен були — правдоподібно — його москвофільські переконання. По війні Вербицький залишився вже на польській території. На становище директора філії Ярослав Вербицький попав завдяки візитаторові філії з рамени львівської шкільної кураторії Казимирові Сосніцькому.

Сосніцький став пізніше доцентом львівського університету при відділі педагогіки. Відділ педагогіки належав до катедри стислої філософії, керівником якої був проф. Казимир Твардовський. Коли Твардовського спенсіоновано, Сосніцький перебрав на себе його виклади і семінари з педагогіки. Твардовський, хоч був на пенсії, задержав за собою право приймати останні іспити з ділянки стислої філософії. Автор цієї статті, коли був студентом Львівського університету, відвідував виклади і семінари доц. Казимира Сосніцького.

Ярослав Вербицький був сином учителя німецької гімназії в Бродах і внуком знаного композитора о. Михайла Вербицького. Перебуваючи на польських землях, Ярослав Вербицький збайдужнів до українських справ — тим більше, що його дружина була полькою, а два сини, хоч і охрищені, очевидно, в українській католицькій церкві, почувалися більше поляками, були вже не „Вербицькі", а „Вєжбіцкі". Так подавав своє прізвище і батько в документах, писаних польською мовою. З приїздом до Львова сини Вербицького відчули, що в їхніх жилах тече також українська кров, і до деякої міри відродились.

Ярослав Вербицький як директор умів собі давати раду з молоддю, якою тоді — з огляду на її протипольське наставлення — не легко було керувати. Він умів злагіднювати напружену ситуацію після того, як учні зривали державні польські свята, і не допускати до шкідливих для школи наслідків.

Ярослав Вербицький був людиною добрячою, тактовною. Молодь його поважала — дарма що був москвофілом і не мав з нею національно - духового зв'язку. Протипольське наставлення молоді, видно, подобалося Я. Вербицькому з огляду на його родинні відносини. Через те він молодь обороняв проти шкільної польської влади.

На становищі директора був Вербицький до кінця 1930-31 шкільного року. Тоді пішов на емеритуру. Шкільна молодь попрощалася з ним на початку наступного шкільного року малим концертом. Виконавцями програми були самі учні. Прощання відбулося в найбільшій клясній залі на третьому поверсі Народного Дому, де приміщувалася тоді гімназія. Чолова стіна клясної залі була прикрашена портретом директора.

Становище директора філії після Ярослава Вербицького зайняв Іван Бабій — клясичний філолог. Працював він перед тим у головному заведенні української гімназії у Львові, а ще скоріше в утраквістичній гімназії в Бережанах. Щоб не виходити з вправи учителя, взяв він у нашій гімназії (філії) на себе обов'язок навчання грецької мови у відділі „А" сьомої кляси, до якої вчащав і автор цих рядків. Вчив він нас „греки" також і у восьмій клясі.

Як директор — Іван Бабій не мав щастя. Він занадто щиро виконував розпорядження шкільної влади і був противником анґажування шкільної молоді в акції ОУН. А слід згадати, що в той час на терені гімназії діяли творені ОУН клітини, як підбудівка тієї організації. Як противник цього — Іван Бабій зайшов у конфлікт з молоддю, причетною до ОУН. Конфлікт прибирав на силі і на початку серпня 1934 року допровадив до революційного атентату на директора. Присуд смерти був винесений Організацією і виконаний її членом. Атентант на дир. Бабія викликав різні рефлексії серед громадянства: одні схвалювали, інші осуджували атентант. Причина такого двоподілу лежала може в тому, що ОУН не подала до загального відома у вичерпний спосіб усіх тих мотивів, на яких сперто присуд смерти.

На мою думку, Іван Бабій з огляду на свою вдачу, не повинен був брати на себе обов'язків директора гімназії. Він не мав потрібного на тому становищі дипломатичного хисту — от хоч би такого, яким визначався дир. Вербицький, але як учитель заслуговує на добру згадку. Він знав свій предмет, любив його і — вмів передати свої знання учням.

Після Івана Бабія директором філії став о. Михайло Залеський. За його директорування перенесено гімназію з Народного Дому до будинків при вул. Пекарській. Отець Мих. Залеський був директором до вибуху другої світової війни. Перед приходом большевиків подався до Кракова, де дістав працю у відділі шкільництва на Генеральну Губернію (Шульвезен) як керівник українських шкіл. В 1944 році виїхав до Німеччини, а згодом до Канади, до Монтреалю, де й помер 1966 року. Перед тим, як перейти до філії о. Залеський був учителем української мови й літератури в бережанській гімназії. Становище директора дістав дякуючи Романові Кестліхові — спольщеному німцеві, що був директором бережанської гімназії, за польських часів візитатором при львівській шкільній кураторії, а від 1931 року заступником куратора.

(Далі буде)

Степан Куропась

ШИКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

Дар Любови для Верховного Архиєпископа в нашій громаді перейшов всі сподівання. Ніби роздвоєна громада об'єдналася в жертвенності. Тисячодоляровими меценатами на Собор св. Софії і Університет в Римі були: д-р Василь Стефурак ($ 2.000), а по $ 1.000: д-р Юрій Городиловський, д-р Ахіль Хрептовський, д-р Пилип Демус, д-р Роман Смик, д-р Ілля Мула, д-р Павло Сидор, д-р Ґригорій Думин, д-р Петро Харук, Микола Сенчишек, Володимир Бас, д-р Мирослав Харкевич, д-р Осип Шандра, інж. Дмитро Григорчук і інж. Степан Куропась, розуміється з дружинами. Кількo жертводавців сотками, десятками і п'ятками — досі годі було обрахувати, але вже тепер виглядає, що громада займе перше місце зі всіх громад Америки й Канади.

Степан Брудний

Степан Брудний, відомий громадянин м. Шикаго-Південь — засновник 220 відділу УНСоюзу св. Петра і Павла, довголітній предсідник відділу, організатор, член ОДВУ, будівничий церкви св. Богородиці і т. д., нагло попрощався з цим невдячним світом і відійшов там, де нема „болізни ні печалі". Від приїзду до Америки в 1913 р. до смерти трудився для громади і України. Його три дочки Стефа, Олена і Марія довгі роки одушевляли громаду своїми сольовими танковими виступами на сцені під час імпрез. Кількакратний делеґат на конвенції покійний все і всюди боронив, помагав і тішився силою УНСоюзу. Він виконав свою ролю батька і українського патріота добре. Його один зять І. Мелінишин є фін. секр., а другий Д. Овчарчин предсідником 220-го відділу. УНСоюз на похороні заступав гол. м-предсідник Степан Куропась, який над гробом мав промову.

В церковній залі на поминках слово мав пред. 35-відділу і голова відділу Оборони Лемківщини І. Кравчишин. Повна церква людей і кавалькада 27 авт свідчить про велику популярність покійного.

Петро Кукріба, ст. стрілець морської піхоти американської армії в уніформі став американським громадянином, хоч формально в армії служать лише громадяни, а не чужинці. Газети розписалися про те ненормальне явище, як 21-річний „марін", що вже перейшов хресний вогонь в службі Дядька Сема, мусів йому присягати, одержуючи громадянство, і зрікаючися громадянства совєтської України.

Лицем до землі звертаються українці нашої громади в тому часі, коли мандрівка людей з фарм до міста, де робітничі юнії домагаються ґарантії платні без огляду на те, чи людина працює, чи ні. Ще 40 літ тому 30% людей жило на фармах, сьогодні лише 6% **а в 1976 р. всього 3% на 230** мільйонів американців буде жити на фармах і управляти землю. А в тому самому році на світі буде 760 мільйонів людей більше. А для всіх і тут і там треба буде харчів, машин, авт, літаків і т. п. Та є й такі, які думають, що тепер настав час повертати на землю. В 1976 році буде бракувати рільничих продуктів, буде на них добра ціна. Кажуть експерти, що земля ніколи не буде дешевша, навпаки. В північній частині стейту Іллиной нема землі нижче $1 000 за акер. Посередники продають землю під будову домів по $ 10.000 за акер, а під будову промислових підприємств по $ 40.000 за акер, і ціни йдуть вгору. Тому вони і ми радимо українцям — купуйте землю, хоч би вона мала лежати облогом. Ті, що вже так роблять, є на правильному шляху.

Власники курячих фарм в районі Шикаґо майже зліквідовані. Наші люди, які з запалом взялися до цієї справи, не видержали і майже всі позбулися курей. Та сама доля, як зачуваю, стрінула українців і в полудневій частині стейту Ню Джерзі. Чому? А тому, що тепер час модернізації і великої конкуренції, з чим треба рахуватися, і на що треба капіталу. Продукція курей і яєць виплачується, про це свідчить такий факт: одну милю на північ від моєї фарми (молочної) одна фірма закупила 180 акрову фарму, знищила старі будинки і коштом $ 1.500.000 збудувала курячу фарму, яка до кінця цього року буде мати 280.000 курей, що несуться! А скільки яєць? Я не вірив в це. Відвідав я моїх нових сусідів і довідався, що вже мають контракти на всю продукцію яєць і на старі кури, які підуть на зупу, та на молоді когутики на „чікен ін ди бескет".

Через межу інша американська фірма закупила дві великі (по 250 акрів) фарми і вже засадила суниці. Я ще їх ні відвідав, не знаю їх калькуляції і ринку збуту. Бачу, щотижня, що поля покриті рурами, які щодня зрошують плянтації. Отже є ще в Америці невичерпані можливості стати мільйонером.

По виїзді Верховного Архиєпископа настав у нашій громаді спокій. Час вакацій, горяч, душно, нема імпрез, а якби й була, то хто хоче потитися в місті.

З приводу репортажу про побут і імпрези я зробив помилку. Написав, що псалом 94-ий на Службі Божій в Ґред Парку співав д-р Рудавський. Має бути — Хор „Славута" під дир. д-ра Є. Кокорудза.

Німецький журнал про український православний квартальник

Вюрцбурґ, Зах. Німеччина. — Католицький журнал „Дер Хрістліхе Остен", що виходить як двомісячник за редакцією авґустинського ченця А. Мітнахта, помістив у липневому числі фоторепродукцію з титульної сторінки українського православного журналу „Рідна Церква" з Мюнхену, подаючи при тому такі інформацію: „Рідна Церква — квартальник Української Автокефальної Православної Церкви на чужині. Друкується в Мюнхені і видається Богословсько - Науковим Інститутом Української Автокефальної Православної Церкви на чужині. Відповідальний за зміст його протоєрей Анатолій Дублянський, Ляндстут — Баварія. Українці католики мають у Німеччині, як відомо, тижневик „Християнський Голос", що виходить у Мюнхені. Українська Автокефальна Церква в Німеччині підлягає перебуваючому в Карлсруе Митр. Ніканорові (Абрамовичеві), якому також належать ще парафії й поза Німеччиною. Число православних українців у Німеччині подається на 8000 осіб. Вони стоять під опікою 18 священиків у 30 громадах".

У БРАЗИЛІЇ ЗУСТРІЧАЛИ І ВІТАЛИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

го, який мав товаришити Кардиналові".

Цей же щоденник публікував звіти своїх журналістів про перебування Кардинала Йосифа в Прудентополі в двох наступних днях. У числі з 30 серпня сказано, що Кардинал Йосиф Сліпий є прямим наслідником великого Митрополита Української Католицької Церкви Андрея Шептицького; були згадки про те, що Україна прийняла християнство в 10-му столітті, що українців хотіли зденаціоналізувати москалі-росіяни і поляки.

Як поінформував український тижневик „Праця" з 4-го вересня, з нагоди відвідин Кардинала, бразилійська преса постійно подавала довші й короткі повідомлення про Високого Гостя, про зустрічі з ним та взагалі про Україну. Так, часопис „Естадо до Парана" у статті „Українська громада вітає Кардинала" з 30-го серпня цього року, на першій сторінці помістив знимку, як вітають на летовищі в Афонсо Пена в Куритибі сотні вірних нашого Кардинала з написом: „Між нами — мученик".

Далі сказано, що вчора точно 16.30 прибув на летовище Верховний Владика і потім був прийнятий п. губернатором Павлом Піментелом. На привітання прибули, крім наших ще й архиєпископ Кир Мануїл Д'Елбу і помічник Кир Петро Федалто, а п-ні Люїза Гомм усе приготовляла на прийняття в губернаторській палаті. Спершу з літака зійшли міністер Іво Арзуа, посол Авґустин Родріґез, Кир Йосип Мартинець, співачка Еліяна Цітман та врешті сам Кардинал. Його привітала дівчинка вбрана в національний стрій та маса зібраних, яких наш Первоєрарх поблагословив. З Кардиналом прибули вінніпеґський митрополит Кир Максим Германюк, едмонтонський владика Ніль Саварин та торонтонський Кир Ісидор Борецький. З п. губернатором Кардинал говорив коло 20 мінут. Сам губернатор розмовляв з нашим Єрархом по італійськи, еспанськи та французьки і був присутній репортер Юрій Нарожняк. Тут Кардинал прочитав своє слово для преси. 30-го відвідав о 10-ій годині префейта Омара Саббар і о 14-ій вибув до Прудентополя".

„Газета до Пово" з 29-го серпня в рубриці „Між рядками" помістило вістку, що в Куритибі українська громадськість очікує Кардинала. Ця ж газета з Куритиби ще минулої п'ятниці (30.8) подала зі зняткою довшу нотатку, звертаючи увагу, що Верховний Владика не говорив про становище вірних у краю, щоб їм не пошкодити. Бувши в губернатора п. Павла Піментела, прочитав по португальськи привіта до уряду та мешканців Парани, а згодом повторив це по-українськи.

Уусубову ця сама куритибська газета подала про відвідини Кардиналом паранського сойму. Говорячи по португальськи наш Прелат висловив своє вдоволення, що знаходиться між паранцями, які так гарно прийняли його земляків. Кардинала привітав посол Міран Пиріг і то на сербсько-хорватській мові. Теж вітали Верховного голова сойму Еронді Сілвейра і посол Анібал Курі. Є при тім гарна знятка.

Суботнє число „Естадо до Парана" подало знимку з прийняття префейтом Куритиби п. інженером Омаром Сабаґ нашого Первоєрарха.

Багато і з пієтизмом про Гостя написала газета „Діяріо до Парана". На першій сторінці у п'ятницю 30 серпня — широка кліша, що представляє Кардинала в час офіційних відвідин п. губернатора Парани Павла Піментала. Видно, як губернатор тримає скипос-палицю, а Блаженніший читає свій привіт Парані. Ця газета уважає, що біль і оптимізм товаришать Достойникові, який здавна хотів побачити Бразилію та Парану.

Наголовок довшої статті в цій газеті зветься: „Сліпий — новий пророк". У цих рядках не лиш читаємо про минуле нашої Церкви й нашого Гостя, але й одночасно подається, що ходять чутки, що Кардинал повинен стати Патріярхом усіх українців, з яких два мільйони є в вільнім світі, до сім на Сибірі, й до сорок у рідній країні. Церква наша хоч переслідувана, але живе і навіть молодь, що вихована під червоним насильством, далі вірить у правду та в Христа. Згадано про заборону української мови москалями та нищення й фальшування історичних документів. В кінці сказано: „Кардинал є наче новим пророком, що з Сибіру повернувшися, старається про стадо вірних."

У згаданому тижневику „Праця" поміщено довший репортаж під наг. „Верховний Архиєпископ у Прудентопільській парохії". Після зустрічі з українською громадою Верховний Архиєпископ сказав: „Ніде не мав такого сердечного прийняття, як у Прудентополі". Вітали Кардинала маси народу, без огляду на дощ, між ними Сестри, Катехитки, студенти Семінарії, Отці й Сестри. З Кардиналом прибули: Екзарх Йосип Мартинець, ЧСВВ, Митрополит Максим Германюк з Вінніпеґу, Кир Ніл Саварин з Едмонтону і Кир Ісидор Борецький з Торонта. Вітання відбулось у церкві, після чого був відправлений Архиєрейський Молебень. Як уже повідомлялось, Кардинал Йосиф відвідав у Прудентополі різні релігійні й світські українські установи, школи, Семінарію, Іваківський манастир та ін., а також представників високої бразилійської влади. Маси вірних зустрічали його так, як улюбленого батька зустрічають діти.

На бенкеті-зустрічі в Прудентополі привітальне слово до Верховного Архиєрея і його супроводу виголосив о. К. Корчаґин, ЧСВВ. У кінцевій частині привіту він сказав:

„Блаженний Архиєрею! Якщо сьогодні можу бути речником почувань українців у Бразилії, то сміло можу Вас запевнити, що це якраз такі є їхні бажання.

Бо в Бразилії, хоч не дуже відрадні були обставини, наш нарід найкраще зберіг свою мову, свої звичаї, свою віру та любов до всього рідного.

Коли в 1892 році виїжджали перші родини до Бразилії, вони навіть собі не усвідомлювали, що якраз у тому ж році, в селі Заздрість, Теребовельського повіту, народжувався великий провідник нашого народу.

Більші групові приїзди переселенців прибули в роках 1896-9 в 1905-6, а вже найбільше після першої і другої світової війни. Всіх прибулих начислено около 45 тисяч, а з їхніми потомками приблизно 120 тисяч.

Випроваджуючи своїх дітей за широке море, Україна-Мати не була в спромозі не тільки тоді, але й в пізніших роках дати їм потрібної допомоги та опіки. Те опущення найболючіше відчули наші люди в Бразилії. Те опущення не було лише матеріяльне, але головно духовне — не було своїх священиків, ні інтеліґентів.

Щойно з приїздом перших священиків доля наших людей дещо поліпшилася. В 1897 році приїжджає перший василіянин, о. Сильвестер Кізима, а згодом другі василіяни. В 1911 році приїжджають перші Сестри Служебниці. В тому часі приїжджає декілька дієцезальних священиків.

Завдяки тій жертвенній праці перших місіонерів, ми сьогодні стали зачислені нарівні до народів, які вложили свою частку для розбудови нової батьківщини.

Годі було сподіватися постійної допомоги з рідного краю. Тому постають наші школи, новіціяти та семінарія. Вони до сьогодні видали понад 40 священиків, кілька сот Сестер і катехиток, кілька інженерів, учителів та інших фахових і промислових діячів.

Та ми віримо, що те все було здійснене не тільки нашим зусиллям, і тому не вся наша заслуга.

Церква наша на чужині зростала також коштом крови мучеників у краю і на вигнанні, коштом терпінь і молитов ісповідників на Сибірі, — сказав промовець. — Тому дозвольте, Блаженніший Владико, скласти Вам найсердечнішу подяку за те, що Ви, не зважаючи на всі труди важкої подорозі, прийняли запрошення від нашого Екзарха Кир Йосипа Мартинця ЧСВВ, і зволили загостити до нас. Ваш приїзд, як сподіємось, буде висловом поєднання материка з діяспорою".

Перед від'їздом Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа з Прудентополю, як повідомила „Праця" в репортажі о. В. Зінька ЧСВВ, „місцеві бразилійці чекали годинами, враз із нашими вірними, щоб лише могти привітати Пурпурата. Хоч при від'їзді був темний вечір, як прибув до нас Гість з України і з Риму, то при від'їзді сіяло ясне сонце і було свіжо-весняно... Щасливої дороги! Божого добра Вам на все, Блаженніший та дорогі наші Владики, князі народу нашого українського!" — так закінчується репортаж, що свідчить про велике позитивне зрушення серед українських стотисячних мас у Бразилії внаслідок відвідин тієї країни Кардиналом Йосифом Сліпим та його супроводом.

Сенатор Кеннеді хвалить Гомфрі, який обіцяє мир у В'єтнамі

Бостон, Массачусетс. — Демократичний кандидат на президента Гюберт Гомфрі вів виборчу кампанію 19-го вересня в Бостоні та в Сіюкс Фоллс. В Бостоні вітав його сенатор Едвард М. Кеннеді з дружиною. Він хвалив віце-президента Гомфрі як єдиного канидадата, який дбатиме про добро цієї країни. Кеннеді знає, що Гомфрі не поділяє його думки про війну у В'єтнамі, але він хвалить внутрішню програму, яка відрізняється від Ніксонової програми. Гомфрі знає про погляди Кеннеді на війну у В'єтнамі, і говорив про це, що він ціле життя працював для справи миру і що справа миру у В'єтнамі буде головною проблемою, коли він стане президентом цієї країни. На зборах було понад 10,000 осіб, але 500 противоєнних демонстрантів виступали проти Гомфрі.

УКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ ПІКНІК

Філядельфія. — 20-ий Відділ СУА влаштовує Український Дитячий Пікнік у неділю 22 вересня, в парку при вулиці Белвіл-Ліндлі, поблизу Сестер Василіянок. Початок о 1-ій год. дня. В програмі: гри, забави, український буфет, виступи дітей. Прибудуть також діти з українського сиротинця. Мета пікніку — дати нагоду дітям зустрітись і побувати в своєму товаристві, під наглядом Сестер, учительок і студенток. Коли б пішов дощ, зустріч відбудеться у великій залі.

З глибоким жалем і сумом повідомляємо
Рідних, Приятелів і Знайомих,
що в Станиславові (на Україні)
в середу, дня 4-го вересня 1968 року, після важкої
і довшої недуги, відійшов у Вічність
Найдорожчий наш БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ЛЕВ КУРИЛО

емерит. залізничий машиніст,
народжений 5-го січня 1885 року в Микитинцях
б. Станиславова.

ПОХОРОН відбувся дня 6-го вересня 1968 року в год. 5-ій по пол. на станиславівському цвинтарі.

ПАНАХИДА буде відслужена в Українській Католицькій Церкві НАЙСВЯТІШОГО СЕРЦЯ ХРИСТОВОГО в БІНҐЕМТОНІ, Н. Й. в СУБОТУ, дня 21-го ВЕРЕСНЯ 1968 р., після Молебня, в год. 7-ій веч.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА буде відслужена в тій же Церкві, в СУБОТУ, дня 28-го ВЕРЕСНЯ, в год. 7-ій ранку.

Горем прибиті:
ЄВГЕН — син, з дружиною ОЛЬГОЮ та дітьми, ГАЛИНОЮ, ЛЮБОМИРОМ і ВОЛОДИМИРОМ в Бінґемтоні
ВОЛОДИМИРА — дочка, з чоловіком і сином в Польщі
ОЛЬГА — дочка, з чоловіком і синами в Польщі

Замість квітів на свіжу могилу Незабутнього
ПЕТРА МЛЯНОВСЬКОГО
людини великих чеснот
складають 25.00 долярів
на Катедру Українознавства
Д-р Михайло й Варка ТИМКОВІ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ЗЕНОНА ДАНИЛИШИНА
складаємо 20.00 долярів
на інвалідів Першої Української Дивізії УНА
Д-р Богдан і Ореста ТКАЧУКИ

ТУТ БУВ ЇХНІЙ ДІМ

Південнов'єтнамська родина на руїнах їхнього дому, зруйнованого комуністичними партизанами.

Зорганізоване робітництво підтримує кандидатуру Гомфрі

Ню Йорк. — Провідники робітничої організації, яка нараховує 13.6 мільйона членів, одноголосно підтримують кандидатури Гомфрі і Маскі. Про це повідомив голова Американської Федерації Праці - Конгресу Індустрійних Організацій — Джордж Міні на пресовій конференції, звітуючи про рішення Головної Ради, до якої входили члени Виконної Ради, голови окремих департаментів і найвищі урядовці 125-ох спілок, які є членами АФП-КІО. Міні признав, що Гомфрі не втішається найбільшою популярністю між виборцями, але він додав, що турбується більше тим, що Воллес може здобути більше робітничих голосів, як Ніксон. Міні сказав: „Зовсім немає сантименту до Ніксона між членами робітничих спілок". Міні казав, що треба вияснити робітникам, що хто голосуватиме за Воллеса, той в дійсності допомагатиме Ніксонові. Головна Рада надрукувала 22-сторінкову книжечку,в якій критикується Ніксона і Воллеса і вихвалюється Гомфрі, як кандидата, який „єдиний має кваліфікації вести Америку до кращого майбутнього".

ВПЕРШЕ ОПУБЛІКОВАНО П'ЄСУ „В ЧОРНОГОРІ" М. ЛОМАЦЬКОГО

Шикаго, Ілл. — У видаваному Гуцульським Т-вом „Чорногора" журналі під наг. „Гуцулія", в числі 3-му за 1968 р. вперше опубліковано коротку п'єсу-містерію відомого діяча з Гуцульщини, Михайла Ломацького, „В Чорногорі". Цю п'єсу з підназоловком „Містерія Святоіванської ночі", музично оформив композитор Андрій Воронівський. Дія відбувається в Карпатах, тема п'єси — змагання за волю України. В журналі „Гуцулія" опубліковано також повний музичний супровід-ноти. Михайло Ломацький є автором багатьох книжок на гуцульську тематику; йому минув 81 рік життя.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ДМИТРО МАЧАЛАБА, касир Б-ва св. ап. Петра і Павла — 102 Відд. УНС в Клівленді, Огайо, помер 28 серпня 1968 р. Покійний народився 28 жовтня 1893 р. в Дідушицях Великих, пов. Стрий, Україна. До УНС вступив в листопаді 1958 року.
Вічна Йому Пам'ять!
Н. Бобечко, секр.

ЯКІВ СИПЯН, член Т-ва Український Народний Дім — 316 Відд. УНС в Рочестері, Н. Й., помер 19 серпня 1968 року. Покійний нар. 1907 р. в м. Ню Йорку. До УНСоюзу вступив 1947 р. Був активним членом як теж діяльним в амер. демокр. партії в м. Рочестері. Помер на 61 році життя. Полишив у великому смутку дружину Марію, сина Михайла і доньку Шірлі, 3 братів і 4 сестри та дальшу родину і багато приятелів і знайомих.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

ФИЛИП ДИМЯН, довголітній член 20-го Відділу УНСоюзу в Гемтремк, Міч., помер 25 серпня 1968 р. на 80 році життя. Нар. в с. Савчин, пов. Сокаль, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Анастазію, 2 дочки: Анну і Софію та 8 внуків. Був активний в гетьманській організації та вірним своїй Церкві. Похорон відбувся з пох. заведення до церкви Преч. Діви Марії при участи рідні, приятелів на цвинтар Мт. Олівет, Дітройт, Міч.
Вічна Йому Пам'ять!
А. Триш, секр.

МИХАЙЛО БРЕНИЧ, член 14 Відділу УНС в Нюарку, Н. Дж., помер 27 липня 1968 р. на 71 р. життя. Нар. 25 липня 1898 р. в с. Синовиче, повіт Стрий, Зах. Україна. Полишив в глибокому смутку дружину Стефанію, 2 дочки, 5 синів та внуків. Похорон відбувся з церкви св. І. Хрестителя, а відтак на цвинтар Голивуд Юніон, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
М. П. Отрок, секр.

ГРИГОРІЙ СТЕПАНИК, довголітній секретар і предсідник 336 Відд. УНС — Т-ва Сокіл в Клівленді, Огайо, помер 10 вересня 1968 р. Покійний нар. 20 вересня 1892 року в с. Сушиця, пов. Старий Самбір, Україна. До УНСоюзу вступив 30 січня 1917 р., був активним членом і секретарем Відділу від 1926-1937, а від 1943 до 1967 р. — предсідником. Був теж делегатом на кількох конвенціях УНС та довший час делеґатом до Злучених Укр. Організацій в Клівленді, Огайо. Залишив у смутку дружину Олену, доньку Катерину та синів: Мирослава, Володимира й Івана, 15 внуків і 5 правнуків. Всі є членами УНСоюзу.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа

АНДРІЙ ФРАНКОВИЧ, довголітній член 94 Відд. УНС ім. М. Шашкевича в Гемтремк, Міч., помер 26 серпня 1968 р. на 75 р. життя. Покійний походив з с. Хлопчиці, пов. Рудки, Галичина. Залишив у смутку дружину Анастазію та 2 сестри і брата в Україні. Похорон відбувся 29 серпня 1968 р. з укр. кат. церкви Непор. Зачаття в Гемтремк, Міч., а звідтіль на цвинтар Mt. Oliver в Дітроті, Міч. при участі рідних, приятелів і членів УНС.
Вічна Йому Пам'ять!
Басько, секр.

МИХАЙЛО МУШАСТИЙ, довголітній член Б-ва св. Димитрія — 288 Відд. УНС в Бетлегемі, Па., помер дня 4-го вересня 1968 р. на 71-му році життя. Покійний нар. 1897 р. в с. Березовиця Велика, пов. Тернопіль, Україна. Залишив у смутку сина Дмитра, невістку Ольгу, внуків: Александра і Дмитра. Похорон відбувся 7-го вересня 1968 р. з пох. заведення до укр. правосл. церкви св. Марії в Аллентавн, Па., а відтак на парафіяльний цвинтар.
Вічна Йому Пам'ять!
Д. Мушастий, секр.

ТЕОДОР НАГАЧ, член 190-го Відділу УНС в Пеорії, Ілл., помер 4-го вересня 1968 р. в Пеорії на 80 р. життя. Нар. на Волині, 17 лютого 1888 року. До ЗСА прибув перед першою світовою війною. У Відділі був касиром та належав до Укр. Кат. Церкви. Залишив у великому смутку дружину, сина Михайла, дочку Ольгу та 7 внуків. Похорон відбувся з похоронного заведення на цвинтар св. Йосифа при участи родини, членів Відділу і знайомих.
Вічна Йому Пам'ять!
Кобилянський, секр.